

Η φωνή της ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΗΣ Πωγωνίου

ΕΠΙΣΗΜΟ ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΗΣ ΠΩΓΩΝΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ «Η ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΣ»

ΤΡΙΜΗΝΗ ΕΚΔΟΣΗ • ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ-ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ-ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2026 • ΑΡ. ΦΥΛ. 136 • ΕΛΛΗΣ 5 - ΠΕΙΡΑΙΑΣ 185 46 • ΤΗΛ.: 6937141554

ΠΑΝΗΓΥΡΙ 14-15 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

Με μεγάλη επιτυχία και γεμάτοι περηφάνια ολοκληρώθηκε το φετινό διήμερο πανηγύρι του χωριού μας στην Καστάνιανη, στις 14 και 15 Αυγούστου!

Η ανταπόκριση και η αγάπη σας ξεπέρασε κάθε προσδοκία. Την παραμονή, 14 Αυγούστου, ανταμώσαμε 400 άτομα, ενώ ανήμερα της Παναγίας, 15 Αυγούστου, η προσέλευση έφτασε τους 700 πατριώτες και φίλους, πλημμυρίζοντας το χωριό μας με ζωή.

Ένα τεράστιο ευχαριστώ ανήκει σε όλους τους χωριανούς μας, νέους και μεγάλους, που με απίστευτη διάθεση και εθελοντική προσφορά βοήθησαν σε κάθε στάδιο αυτής της μεγάλης προσπάθειας. Ιδιαίτερες ευχαριστίες στους «μάγειρές» μας, Δημήτρη Μπότσιο, Πάνο Βεϊνόγλου, Νίκο Χατζηδάκη και Ανδρέα Βάκαλο, που έδωσαν τον καλύτερό τους εαυτό πάνω από τα καζάνια για να μείνουν όλοι ευχαριστημένοι.

Η διασκέδαση απογειώθηκε χάρη στην κομπανία του συγχωριανού μας, Αποστόλη Μπίλη. Για ακόμη μια χρονιά, μας χάρισε ένα ανεπανάληπτο γλέντι και μας κράτησε στην πλατεία και στα σοκάκια του χωριού μας με αμείωτο κέφι μέχρι που βγήκε ο ήλιος!

Ευχαριστούμε μέσα από την καρδιά μας όλους εσάς που μας τιμήσατε με την παρουσία σας αυτό το διήμερο. Με σεβασμό και αγάπη για τον τόπο μας, προσπαθούμε να κρατάμε ζωντανές τις αξίες, τα έθιμα και τις παραδόσεις που μας έμαθαν οι πρόγονοί μας και να τις μεταλαμπαδεύσουμε στις επόμενες γενιές.

Και του χρόνου να είμαστε όλοι καλά, να ανταμώσουμε ξανά στην Καστάνιανη!

Με εκτίμηση το Δ.Σ.

Το τελευταίο πανηγύρι της χρονιάς στην Καστάνιανη

Τον καλύτερο τρόπο αποχαιρετήσαμε τις καλοκαιρινές μας εκδηλώσεις, καθώς στις **6 Σεπτεμβρίου** πραγματοποιήθηκε το μικρό, τελευταίο πανηγύρι της χρονιάς στο χωριό μας.

Για ακόμα μία φορά, η ανταπόκριση των πατριωτών και των φίλων μας ήταν συγκινητική, με περισσότερα από 200 άτομα να δίνουν το «παρών» και να γεμίζουν το χωριό μας με ζωντάνια.

Ένα μεγάλο ευχαριστώ αξίζει στους μάγειρές μας **Νίκο Αποστολάκη** και **Γιώργο Χαϊκάλη**, που ανέλαβαν την προετοιμασία των φαγητών και φρόντισαν να μείνουν όλοι ευχαριστημένοι.

Το κέφι και ο χορός άναψαν ξανά με τη διασκέδαση να χτυπάει κόκκινο υπό τους παραδοσιακούς ήχους της κομπανίας του συγχωριανού μας **Αποστόλη Μπίλη**, ο οποίος μας χάρισε άλλη μια αξέχαστη βραδιά.

Ευχαριστούμε θερμά όλους όσους στηρίξατε τις εκδηλώσεις του χωριού μας καθ' όλη τη διάρκεια της χρονιάς.

Και του χρόνου να είμαστε όλοι καλά!

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΣΕ ΤΑΚΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

Αγαπητοί συγχωριανοί,,

Σας προσκαλούμε στη Γενική Συνέλευση του χωριού μας, η οποία θα πραγματοποιηθεί την Κυριακή 6 Δεκεμβρίου 2026 και ώρα 11:00 π.μ. στα γραφεία της Αδελφότητας Κωνσταντίνου Παλαιολογου 4-6 Αθήνα

Στη συνέλευση αυτή θα συζητηθούν σημαντικά και τρέχοντα θέματα που αφορούν το χωριό μας, την καθημερινότητά μας και το μέλλον του τόπου μας.

Η παρουσία όλων σας κρίνεται απαραίτητη. Είναι μια ευκαιρία να βρεθούμε από κοντά, να ακουστούν όλες οι φωνές, να ανταλλάξουμε απόψεις, προβληματισμούς και νέες ιδέες για το καλό της Καστάνιανης.

Σας περιμένουμε όλους, νέους και μεγαλύτερους, να δώσετε το παρών.

Με εκτίμηση το Δ.Σ.

ΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ

Με απόλυτη επιτυχία και μεγάλη συμμετοχή συγχωριανών και επισκεπτών υλοποιήθηκαν οι προγραμματισμένες καλοκαιρινές εκδηλώσεις του χωριού μας.

Το πλούσιο πρόγραμμα, που διοργανώθηκε με μεράκι και φροντίδα από την Αδελφότητα, χάρισε όμορφες στιγμές σε μικρούς και μεγάλους.

Η αρχή έγινε την Τετάρτη 12 Αυγούστου με την παράσταση «Καραγκιόζης». Τις εντυπώσεις και το πιο θερμό χειροκρότημα όλων έκλεψε ο μικρός Γιάννης Ζησόπουλος, ο οποίος, παρά το νεαρό της ηλικίας του, ξεδίπλωσε το ταλέντο του πίσω από το σεντόνι, σκορπίζοντας άφθονο γέλιο και ενθουσιάζοντας τους μικρούς του φίλους.

Η συνέχεια δόθηκε την Πέμπτη 13 Αυγούστου, μια ημέρα γεμάτη πλούσιες και ποικίλες δραστηριότητες. Το απόγευμα το χωριό ζωντάνεψε από τις παιδικές φωνές στις δημιουργικές δραστηριότητες για παιδιά, τις οποίες επιμελήθηκε και συντόνισε με εξαιρετική επιτυχία η Γεωργία Μπασιάκου.

Λίγο αργότερα, το ενδιαφέρον τράβηξε η καθηλωτική ομιλία του εκλεκτού συγχωριανού μας Μιχάλη Στούκα, ενώ η βραδιά έκλεισε ιδανικά στο Μπαϊράκι, με μια όμορφη μουσική εκδήλωση από τον Στέφανο Αθανασίου.

KATSIKI PARTY

Μετά το εκπληκτικό διήμερο του Δεκαπενταύγουστου, η σκυτάλη της διασκέδασης δόθηκε στις 16 Αυγούστου για το καθιερωμένο, πλέον, **Katsiki Party**!

Το ραντεβού δόθηκε στη δροσιά της βρύσης του χωριού μας, όπου το κέφι των χωριανών και των φίλων μας συνεχίστηκε με αμείωτη ένταση. Οι εξαιρετικοί ήχοι του Τάσου Τσούλαρη ξεσήκωσαν τους πάντες, δίνοντας τον ρυθμό σε μια βραδιά γεμάτη ζωντάνια.

Με την ίδια άψογη οργάνωση και την αστείρευτη διάθεση όλων, η διασκέδαση κράτησε για ακόμα μία φορά μέχρι τις πρώτες πρωινές ώρες, κλείνοντας με τον καλύτερο τρόπο ένα αξέχαστο εορταστικό τριήμερο στην Καστάνιανη!

Ενημέρωση για τα έργα και τις δράσεις τής Αδελφότητάς μας

Αγαπητοί συγχωριανοί,

Με στόχο τη συνεχή βελτίωση της εικόνας του χωριού μας και την αναβάθμιση της καθημερινότητάς μας, η Αδελφότητά μας προχώρησε πρόσφατα σε μια σειρά από σημαντικές δράσεις και αγορές για την Καστάνιανη:

- **Αγορά μηχανήματος συλλογής φύλλων**: Προχωρήσαμε στην αγορά ενός σύγχρονου μηχανήματος για τον αποτελεσματικό και τακτικό καθαρισμό της πλατείας μας, διευκολύνοντας έτσι τις εργασίες.
- **Φωταγώγηση της πλατείας και Ευχαριστήριο**: Ολοκληρώθηκαν με επιτυχία οι απαραίτητες ηλεκτρολογικές εργασίες για τη φωταγώγηση των δέντρων της πλατείας μας, δίνοντας νέα πνοή στο κέντρο του χωριού. Θέλουμε να ευχαριστήσουμε θερμά τον συγχωριανό μας, Άκη Μπούρα, για την ευγενική δωρεά των φωτιστικών σωμάτων.
- **Αγορά 8 ξύλινων κάδων:** Για την προστασία του περιβάλλοντος και τη διατήρηση της καθαριότητας, αγοράστηκαν 8 καλαίσθητοι ξύλινοι κάδοι απορριμμάτων, οι οποίοι θα τοποθετηθούν σε κεντρικά σημεία του χωριού μας.
- **Καθαρισμός δρόμων και κοπή δέντρων:** Όπως κάθε χρόνο, η Αδελφότητα συνέβαλε οικονομικά στις εργασίες καθαρισμού των δρόμων και στην κοπή δέντρων, διασφαλίζοντας την ασφαλή μετακίνηση όλων μας.

Συνεχίζουμε να εργαζόμαστε με αγάπη για την Καστάνιανη, στηρίζοντας κάθε προσπάθεια που ομορφαίνει και προστατεύει τον τόπο μας.

Σας ευχαριστούμε όλους για τη συνεχή στήριξη!

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

– Στις 7/10 η **Φανή Μεξάκη** και ο σύζυγός της **Νεκτάριος** απέκτησαν ένα υγιέστατο αγοράκι.

– Στις 8/10 ο **Δημήτρης Αποστολάκης** και η σύζυγός του **Μαρία** απέκτησαν ένα υγιέστατο αγοράκι.

– Στις 23/10 η **Αγγελική Δασκάλου** και ο σύζυγος της **Παναγιώτης** απέκτησαν ένα υγιέστατο αγοράκι.

Η Αδελφότητα τους εύχεται να τους ζήσουν και να τα καμαρώσουν όπως επιθυμούν.

ΘΑΝΑΤΟΙ

- Στις 31/7 απεβίωσε η **Ιωάννα Ζαραλίκου** 60 ετών.
- Την 1/8 απεβίωσε η **Ανδρομάχη Ζήκου** 73 ετών.
- Στις 30/8 απεβίωσε ο **Στέφανος Πουλογιάννης** 80 ετών.
- Στις 26/10 απεβίωσε **η Μαριάννα Παπαγιάννη - Κωνσταντινίδη** 77 ετών.

Το Δ.Σ. της Αδελφότητας εκφράζει τα θερμά του συλλυπητήρια και στους συγγενείς να ζήσουν να τους θυμούνται.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Παρακαλούνται οι συμπατριώτες, όπου κι αν βρίσκονται, όταν αρραβωνιάζονται, παντρεύονται ή βαφτίζουν τα παιδιά τους, μαζί με τις άλλες προσκλήσεις άς στέλνουν και μια στην Αδελφότητα, Κ. Παλαιολόγου 4–6, Αθήνα, Τ.Κ. 10438 ή να ενημερώνουν στα τηλ. των μελών του Δ.Σ.:

6981033584 Ραφ. Μπότσιου,

6975592476 Βαγγ. Οικονόμου,

6944029751 Κυρ. Στούκας,

έτσι ώστε να μπορούμε να ενημερώνουμε πληρέστερα τη στήλη «ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ».

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ
ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΙΚΗΣ
«ΤΣΑΒΑΚΟΣ
ΑΓ. ΑΝΤΩΝΙΟΥ 23,
ΒΡΙΛΗΣΙΑ
ΤΗΛ. 210 60 16 458

Η ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΗΣ ΠΩΓΩΝΙΟΥ
ΤΡΙΜΗΝΗ ΕΚΔΟΣΗ
ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ
ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΗΣ
Κωδ. 5240
Κων. Παλαιολόγου 4-6
Τ.Κ. 104 38 ΑΘΗΝΑ
•
Ιδιοκτήτης
ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΗΣ
•
Ιδιοκτήτης
ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΗΣ
•
Εκδότης:
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ
Πρόεδρος Δ.Σ.
Τηλ.: 6975592476
•
Συντάσσεται
από ομάδα Καστανιανιτών
•
Υπεύθυνος σύμφωνα
με το Νόμο:
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ
Πρόεδρος Αδελφότητας
•
ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ
•
E-mail:
vaggoseco@gmail.com

ΤΟ ΓΡΑΜΜΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΓΕΡΜΑΝΙΑ

(Ένα γράμμα από τη Γερμανία. Ένα παιδί που περιμένει χωρίς να το ξέρει. Κι ένα μικρό σπίτι στο Πωγώνι που κραιά ζωντανή την ελπίδα.)

Της ΕΛΕΝΗΣ ΔΗΜΗΤΡ. ΚΥΡΛΗ - ΡΟΥΣΣΟΥ

Ο πάππους ο Λιάς, δεν ήταν άνθρωπος των πολλών λόγων. Ζούσε σε εκείνο το πέτρινο σπίτι ψηλά στο βουνό, εκεί που ο αέρας μύριζε πάντα βρεγμένο χώμα και δάσος.

Κάθε πρωί η πρώτη του δουλειά ήταν στον στάβλο. Οι βουλτιές από τα γελάδια και τα μεγάλα ζωντανά, γίνονταν ένα με το πάτωμα.

Μια παχιά στρώση που μαρτυρούσε τον μόχθο που χρειάζεται η καθημερινή καθαριότητα τους.

Ο τόπος ζωκοπούσε από τη βαριά μυρωδιά της αγέλης – μια μυρωδιά που για άλλους ήταν ανυπόφορη, μα για εκείνον ήταν η ίδια η ζωή.

Εκείνο το πρωινό, το ζωντόβολο, ο μικρός του εγγονός, τρύπωσε κρυφά ανάμεσα στις αγελάδες. Ήταν παιδί ατίθασο, με μάτια που σπίθιζαν από μια παράξενη δύναμη και πονηριά, πάντα έτοιμο να σκαρώσει κάποια ζημιά.

«Μη μου ταράζεις τα ζώα!» του φώναξε ο παππούς.

Το παιδί δεν αποκρίθηκε. Έμεινε να τον κοιτάζει σιωπηλό, με τα χέρια καταλερωμένα, γεμάτα κρότσα από τις λάσπες του κήπου και του δρόμου ως την πλατεία.

Ο Λιάς τον κοίταξε και μαλάκωσε. Θυμήθηκε τον περασμένο χειμώνα, τότε που το παιδί είχε πέσει βαριά άρρωστο με πνευμονία.

Ο γιατρός του χωριού δεν έδινε ελπίδα, τόσο πολύ πυρετό ανέβασε, κι όμως _ σαν από θιάμα _ το αγόρι άνοιξε τα μάτια του μια αυγή, δροσερό και ορεξάτο να φάει και να παίξει.

Θεραπεύτηκε η αρρώστια του και σιγά σιγά θαραπαύτηκε και το κορμί του από ύπνο και φαί και ήρθε κι έγινε ένας μικρός αντάρτης.

Από τότε, ο παππούς δεν μπορούσε να του χαλάσει χατίρι σε τίποτα.

Όταν η δουλειά τελείωσε, μπήκαν στο σπίτι.

Ο παππούς κάθισε κοντά στη γωνιά του μπουχαριού και τυλίχτηκε με την υφαντή του κάπα, νιώθοντας τη ζεστασιά να γαληνεύει τα κόκαλά του. Έκοψε μια σκληρή κρόθα από το ζυμωτό καρβέλι που κρύωνε από το ταψί και την άφησε στο τραπέζι με σκοπό να αλείψει θρεψίνη στο παιδί.

Κι ύστερα, καθώς η ησυχία άπλωσε το πέπλο της στο δωμάτιο, άρχισε να σιγοτραγουδά παλιούς σκοπούς: «Ωρέ ν' οι κλέφτες εξουρί-βρε ρίζονταν πω πω ν' οι κλέφτες»...

Η ιστορία τους, δεν χρειαζόταν μεγάλες λέξεις. Χρειαζόταν μόνο εκείνη την ιερή συνοχή, ανάμεσα στο χθες που τους πόνεσε και στο σήμερα που είναι μαζί.

Ο μικρός Μήτσης, όπως τον φώναζαν χαϊδευτικά, είχε πια ησυχάσει.

Καθόταν στο σκαμνί με το βλέμμα καρφωμένο στην φέτα το ψωμί που άχνιζε φρεσκοψημένο και την λιμπιζόταν γιομάτη θρεψίνη από πάνω.

Έκανε να την αρπάξει αλλά έκαιγε πολύ ακόμα.

Στην άλλη άκρη της κάμαρας η μαλέκο Κατέρω η γιαγιά του, έσκυβε πάνω από το τζάκι και τον βολιδοσκοπούσε με την άκρη του ματιού της.

Με τη σιδερένια μασιά σκάλιζε τα κάρβουνα για να ζωντανέψει τη φλόγα να βάνει και το φαγητό να βράσει.

«Μάσε τα χέρια από το καρβέλι Μήτση», είπε αυστηρά, μα με μια κρυφή γλυκάδα στη φωνή.

«Πλύνε τα πρώτα. Ο μαστραπάς είναι γεμάτος νερό εκεί στην πεζούλα».

Το παιδί, έκανε όπως του είπε. Έπειτα, ξαφνικά σηκώθηκε και άρχισε γελώντας να κυνηγά ένα μαστάκι, που είχε τρυπώσει από την πόρτα και πηδούσε πάνω στα υφαντά.

Ο παππούς χαμογέλασε με το γάργαρο γέλιο του παιδιού.

Το σπίτι είχε γεμίσει ζωή.

Ο γάτος, μαργωμένος πάνω στο παλιό χαλάκι, δεν άνοιξε καν το μάτι του από τη φασαρία. Κοιμόταν βαθιά, σαν να ήξερε πως μέσα σε αυτούς τους τοίχους η φουρτούνα της ζωής είχε θαραπαμό με λίγο γέλιο παιδικό.

Η μαλέκο, γέμισε μια κούπα κρασί από το βαρέλι και την ακούμπησε μπροστά στον Λιά.

«Είμαστε τυχεροί», ψιθύρισε.

Ο παππούς έγνεψε.

Έξω μούσγκωσε για τα καλά και το σκοτάδι σκέπασε τα βουνά.

Ο Μπάλιος γάβγισε δυο φορές στην αυλή και ύστερα σώπασε.

Ο Λιάς γύρισε για μια στιγμή το βλέμμα του προς την πόρτα, σαν να περίμενε κάτι που αργούσε να φανεί.

Την ίδια στιγμή ακούστηκε χτύπος.

Η μαλέκο πήγε να ανοίξει.

Στο κατώφλι, στεκόταν η θειά Αντιγόνη, τυλιγμένη με το μαντίλι της.

Στο χέρι, κρατούσε ένα διπλωμένο χαρτί.

«Πέρασα από το καφενείο», είπε.

«Ήρθε γράμμα από τη Γερμανία.»

Ο παππούς ανασηκώθηκε αργά.

Τα χέρια του, σκληρά από τα χρόνια και τη δουλειά, άγγιξαν το χαρτί σαν να φοβόταν μην το τσαλακώσει.

Η μαλέκο πλησίασε στη φωτιά για να βλέπει καλύτερα και άρχισε να διαβάζει.

Οι γονείς του μικρού, έγραφαν πως ήταν καλά. Είχαν τακτοποιηθεί πια και δούλευαν και οι δυο στο εργοστάσιο.

Σιγά σιγά έφτιαχναν τη ζωή τους και έστελναν την αγάπη τους στο παιδί, μαζί με λίγα χρήματα.

Έλεγαν να μην ανησυχούν.

Και υποσχόντουσαν πως, όταν σταθούν καλύτερα στα πόδια τους, θα έρθουν να τους δουν.

Για λίγη ώρα κανείς δεν μίλησε.

Ο μικρός Μήτσης καθόταν στο πάτωμα κοντά στη φωτιά και γύριζε στα χέρια του ένα μικρό κομμάτι ξύλο από την αυλή, προσπαθώντας να το ανάψει στο τζάκι και να το κάνει δαυλό.

«Ά ρε μπερμπετσούλη...» ψιθύρισε ο παππούς κοιτάζοντάς τον.

Η μαλέκο, δίπλωσε προσεκτικά το γράμμα και το έβαλε στο εικονοστάσι, πίσω από το καντήλι.

Ύστερα γύρισε στο τζάκι.

Το τσουκάλι έβραζε πάνω στην πυροστιά και ο χούχλος από τη σούπα της φασολάδας γέμιζε την κάμαρα με μυρωδιές.

Η γιαγιά σήκωσε το καπάκι, κοίταξε μέσα και χαμογέλασε.

«Έτοιμη είναι», είπε.

Κατέβασε το τσουκάλι από τη φωτιά και το άφησε στην άκρη να σταθεί λίγο.

Ύστερα πήγε στο τραπέζι και άρχισε να το σιάζει με τις ήσυχες κινήσεις που είχαν μάθει τα χέρια της τόσα χρόνια.

Ο παππούς πήρε το καρβέλι και το έκοψε σε κομμάτια.

Το γράμμα από τη Γερμανία έστεκε πίσω από το καντήλι.

Οι γονείς του παιδιού ήταν καλά.

Δούλευαν, έφτιαχναν σιγά σιγά τη ζωή τους, και κάποτε θα γύριζαν πάλι πίσω.

Ο Λιάς το ήξερε...

Και καθώς η νύχτα απλωνόταν πάνω από τα βουνά του Πωγωνίου, κατάλαβε πως δεν χρειαζόταν πλούτη για να νιώθει γεμάτος.

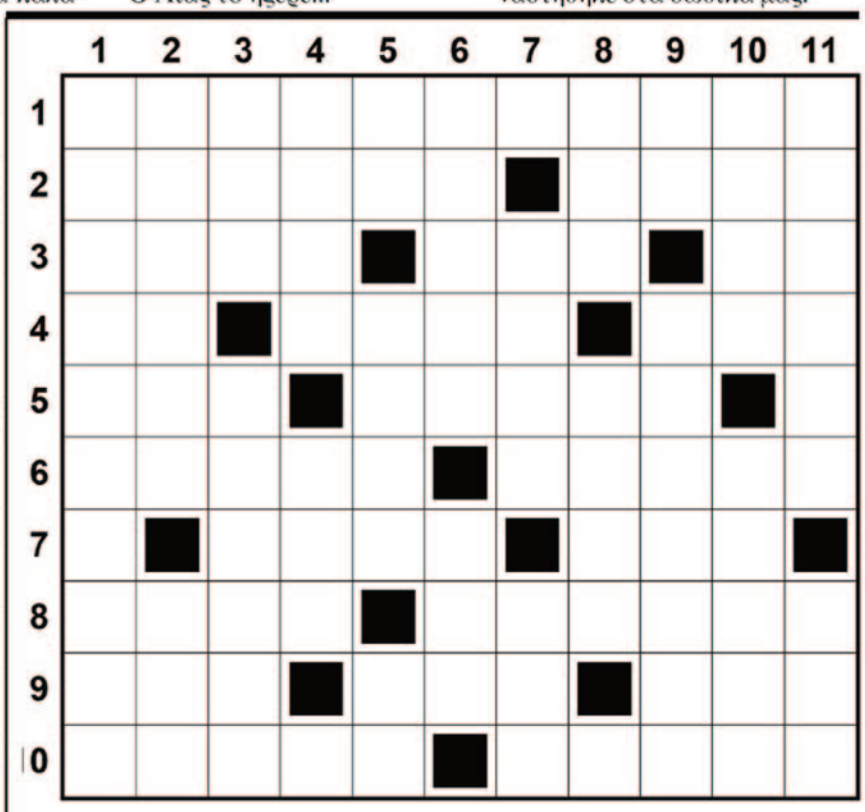
Είχε τη ζεστασιά της φωτιάς, τη μυρωδιά του ξύλου και το μικρό χέρι του εγγονού του μέσα στο δικό του.

Και σε εκείνο το μικρό σπίτι, ανάμεσα στις μνήμες και το αύριο, η αγάπη έμενε το μοναδικό θιάμα που δεν θα έχανε ποτέ τη λάμψη του.

Η ελπίδα, βρισκόταν εκεί, κοντά τους.

σκορπούσαν κι όλοι οι φόβοι αλλά και όλα τα θεριά της εποχής μας!

Και έτσι να αποκοιμιόμασταν, ξέροντας όμως βαθιά μέσα μας, πως μπορεί τα χρόνια τα παλιά να μην γυρίζουν πια, να ήμασταν όμως σίγουροι, πως ετούτη η υποτιθέμενη πρόοδος, δεν μπορεί, σε κάποιο καλό του Θεού θα οδηγεί, και πως τα φύλλα της μουριάς στην αυλή του παλιού πατρικού στο χωριό, κάποτε θα ξανανθίσουν και τους καρπούς της θα γεύομαστε όλοι μαζί, γελώντας με το χρώμα που κυλάει στα ρούχα μας και με την ελπίδα που αναστήθηκε στα σωθικά μας.

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ

1. Τέτοιο χωριό η Καστάνιανη – **2.** Αθλητικός μπορεί να είναι - Τζόνι...: σταρ του Χόλιγουντ – **3.** Με τα σκέτα... απερίφραστα - Η σκέψη του... διαβάστηκε - Ένα σύμφωνο – **4.** Σύμφωνα... για σφράγισμα - Αποβάθρα (ξεν.) - Συμπλεκτικός σύνδεσμος – **5.** ... πιλάφι: είδος φαγητού - Αμαθή, απαίδευτα - **6.** Χοντρά πανωφόρια - Η γενέτειρα του Πυθαγόρα - **7.** Το όνομα του σκηνοθέτη Εγκογιάν - Μπάρμπας... από τις Η.Π.Α – **8.** Εβραϊκή ονομασία της Πεντατεύχου - Φανερός, ευδιάκριτος – **9.** Διώρυγα της Γαλλίας - ... Λένοξ: Βρετανίδα τραγουδίστρια - Φημισμένο το ηλιοβασίλεμά της ε **10.** Ο πρώτος βασιλιάς του Ισραήλ (11ος π.Χ. αι.) - Είναι ιδανικό και για περιπάτους.

ΚΑΘΕΤΑ

1. Ένα από τα χωριά του Πωγωνίου – **2.** Άγουρα, αγίνωτα - Αναφορική αντωνυμία (πληθ.) – **3.** Μάρτιν...: ταινία του το "Όμπρε" - Χωράφι σπαρμένο με σιτηρά – **4.** Ξενικό αντρικό όνομα - Παλιά βάσκικη οργάνωση – **5.** Πρώτα... στη μοίρα - Ιταλός ποιητής της Αναγέννησης (1544-1595) - Θυμίζει... τον Πατσίνο – **6.** Πλήθος εντόμων - Ζουν στη Μιανμάρ και την Ταϊλάνδη – **7.** ... Δασκαλόπουλος: στιχουργός και ποιητής (1937-1998) – Γυναικείο χαϊδευτικό – **8.** Η χήρα του Λένον - Διακοσμητική λουρίδα - 9. Γράμματα απ' την... Άρτα - Κούραση, μόχθος – **10.** Πάνε και με... τα όσια - Ίδιο με κάποιο άλλο – **11.** Αναφορική αντωνυμία - Ήρωας του Ζεράρ ντε Βιλιέ.

Το σταυρόλεξο αυτό το έφτιαξα ειδικά για τη «Φωνή της Καστάνιανης» και το χαρίζω σε όλες τις Καστανιανίτισσες και όλους τους Καστανιανίτες.

Ευχαριστώ την ανιψιά μου **Βίκυ,** κόρη του αδελφού μου **Κώστα,** που το επεξεργάστηκε τεχνικά.

Μιχάλης Στούκας Οκτώβριος, 2026

Σ	Ο	Σ	Λ	Α	■	Λ	Υ	Ο	Α	Σ
Α	Ι	Ο	■	Ι	Ν	Α	■	Τ	Σ	Ε
Σ	Ο	Τ	Α	Ο	■	Α	Ρ	Ο	Τ	Τ
■	Μ	Α	Σ	■	Μ	Ο	Τ	Α	■	Α
Σ	Ο	Μ	Α	Σ	■	Σ	Ε	Τ	Α	Κ
Ο	■	Α	Φ	Ο	Σ	Α	■	Σ	Τ	Ι
Ι	Κ	Α	■	Κ	Ο	Τ	Ν	■	Σ	Τ
Ο	Ρ	Α	■	Μ	Α	Ο	■	Τ	Ε	Ν
Π	Ε	Σ	Ν	■	Σ	Ο	Λ	Ι	Μ	Ο
Ο	Ι	Ρ	Ο	Θ	Ε	Μ	Α	Ρ	Α	Π

ΤΙ ΓΡΑΦΕΙ Ο ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΚΑΤΣΙΜΗΤΡΟΣ ΓΙΑ ΟΣΑ ΕΓΙΝΑΝ ΣΤΗΝ ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΗ ΤΟ 1940

Η «συμμετοχή» της Καστάνιανης στον ελληνοϊταλικό πόλεμο ήταν σημαντική. Η στρατηγικής σημασίας θέση του χωριού μας είναι αδιαμφισβήτητη μέχρι σήμερα.

Για τη μάχη της Καστάνιανης (21 – 23 Νοεμβρίου 1940), έχω γράψει άρθρο στο protothema.gr στις 23/11/2025, που αναδημοσιεύτηκε στην ιστοσελίδα της Αδελφότητας.

Θα αναφερθώ στο άρθρο της εφημερίδας μας, για πρώτη φορά, σε όσα γράφει ο Διοικητής της VIII (8ης) Μεραρχίας, Υποστράτηγος Χαράλαμπος Κατσιμήτρος για την **Καστάνιανη,** στο βιβλίο του «Η ΗΠΕΙΡΟΣ ΠΡΟΜΑΧΟΥΣΑ» (έκδοση από τη ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ, ΑΡΙΘ. 61, ΑΘΗΝΑ 2007).

Το ενδιαφέρον που παρουσιάζουν οι αναφορές, που είναι λακωνικές, έχει να κάνει με το ότι γίνονται ευρύτερα γνωστές, από τον πλέον αρμόδιο, τον Χ. Κατσιμήτρο επίσημες λεπτομέρειες για την άμυνα της **Καστάνιανης** και την ανακατάληψή της, καθώς και τα ονόματα των αξιωματικών που ηγήθηκαν των ελληνικών δυνάμεων στο χωριό μας.

Ποιος ήταν ο Χαράλαμπος Κατσιμήτρος;

Ο Χαράλαμπος Κατσιμήτρος (1886 – 1962) γεννήθηκε στο Κλειτσό ή Κλειστό Ευρυτανίας. Πήρε μέρος από το 1904, εθελοντικά, στον Μακεδονικό Αγώνα. Το 1911–1912 φοίτησε στη Σχολή Υπαξιωματικών. Αποφοίτησε ως Ανθυπασπιστής Πυροβολικού. Πήρε μέρος σε όλους τους πολέμους, ως και τη Μικρασιατική Εκστρατεία. Το 1938, ως Υποστράτηγος ανέλαβε τη διοίκηση της VIII Μεραρχίας Ηπείρου. Οργάνωσε αριστοτεχνικά την άμυνα στη Γραμμή Ελαίας (Καλπακίου) - Καλαμά. Οι Ιταλοί αποκρούστηκαν και υποχώρησαν προς την Αλβανία, οι δε ελληνικές δυνάμεις πέρασαν στην αντεπίθεση. Μελανό σημείο της ζωής του ήταν η συμμετοχή του στη δωσιλογική κυβέρνηση Τσολάκογλου (Απρίλιος - Σεπτέμβριος 1941). Το 1945 καταδικάστηκε από δικαστήριο δωσιλόγων σε κάθειρξη 5,5 ετών «δια διευκολύνσεις που παρείχε στις δυνάμεις Κατοχής». Αποπέμφθηκε από το στράτευμα και φυλακίστηκε. Στις 5 Οκτωβρίου 1942, με διάταγμα του Βασιλιά Παύλου του χαρίστηκε το υπόλοιπο της ποινής του. Αποφυλακίστηκε και το 1953 αποκαταστάθηκε ως Αντιστράτηγος, ενώ του επιστράφηκαν όλα τα παράσημα. Πέθανε αγνοημένος και με το στίγμα

της συμμετοχής του στην κυβέρνηση Τσολάκογλου. Σήμερα θεωρείται ήρωας, καθώς με την επιμονή και τη μεθοδικότητά του έπαιξε καταλυτικό ρόλο στην ελληνική νίκη το 1940. Τα λόγια του προς τον Επιτελάρχη Κορόζη είναι χαρακτηριστικά: «Οι Ιταλοί δεν θα περάσουν από το Καλπάκι». Και δεν πέρασαν...

Άγιος Αθανάσιος.

Οι αναφορές στην Καστάνιανη στο βιβλίο του Χ. Κατσιμήτρου

Α΄ ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ ΠΡΟΚΑΛΥΨΕΩΣ

Περιοχή Δελβινακίου: β) ΤΣΟΥΚΝΙΔΑ – ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΣ (ΠΩΓΩΝΙΟΝ) ΡΟΝΙΤΣΑ – ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΣ (ΚΕΡΑΣΟΒΟΝ) – ΤΑΤΣΗ ΜΑΚΡΥΚΑΜΠΟΣ – ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ (Ν. **ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΗΣ**). Ν=ΝΟΤΙΑ (σελ. 44)·

ΔΙΑΤΑΞΙΣ ΑΝΤΙΠΑΛΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ

1) ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ ΠΡΟΚΑΛΥΨΕΩΣ

Περιοχή Δελβινακίου.

3ος Λόχος (Υπολοχαγός Πεζικού ΠΑΠΑΔΗΜΑΣ Κ.) και διμοιρία πολυβόλων εις ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΗΝ με φυλάκια εις ΑΓ. ΜΑΡΙΝΑΝ – **ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΗΝ** – ΒΑΛΤΙΣΤΑ (σημ.: σήμερα ΧΑΡΑΥΓΗ) (σελ. 54).

29 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1940

Ο εις **ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΗΝ** λόχος προκαλύψεως συνεπτύχθη προς ΛΑΒΔΑΝΗ λόγω προχωρήσεως του εχθρού προς ΔΕΛΒΙΝΑΚΙ (σελ. 92).

Η ελληνική αντεπίθεση

22 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

Εις το αριστερόν της Μεραρχίας, φάλαγξ (Τάγμα 40ου Συντάγματος Ευζώνων και Α΄ Ομάς Αναγνωρίσεως) υπό τον Αντισυνταγματάρχην Ιππικού ΑΣΗΜΑΚΗΝ Κ. εκινήθη προς **ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΗΝ** αντιμετωπίσασα το 19ον Σύνταγμα Ιππικού ΠΑΡΜΑΣ άρτι (μόλις) αφιχθέν εξ Ιταλίας (σελ. 168).

22 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

Η φάλαγξ ΑΣΗΜΑΚΗ κατόπιν αγώνος κατέλαβε τα αμέσως Ν(ότιο) Α(νατολικά) **ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΗΣ** υψώματα εν στενή επαφή μετά του εχθρού (σημ.: πρόκειται για τη μάχη στον **Άγιο Αθανάσιο**, το χωριό ακόμα όμως κινδύνευε (από ιταλικές δυνάμεις που βρίσκονταν προς την πλευρά της Χαραυγής, όπως γράφει και ο Κατσιμήτρος αμέσως μετά).

Η Μεραρχία δεν είναι ικανοποιημένη από τα αποτελέσματα και εκδίδει διαταγάς δια την ταχείαν προχώρησιν κατά την επομένην ημέραν.

1) Δια της υπ' αριθ. 246/22-11-10 συγκροτεί φάλαγγα υπό Συν/ρχην ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΝ ΘΡ. αποτελουμένην εκ του αποσπάσματος ΑΣΗΜΑΚΗ (Α΄ Ομάς Αναγνωρίσεως, Τάγμα 40 Συν/τος και Ουλαμού Πυρ/κού) και του αποσπάσματος ΜΠΙΜΠΗ (Τάγμα 40 Σ/τος και Ι Ορειβ. Πυρ/χία), ήτις θα επιτίθετο επί των κατευθύνσεων **ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΗ** – ΒΑΛΤΙΣΤΑ και ΚΤΙΣΜΑΤΑ προς ΒΑΛΤΙΣΤΑΝ (σελ. 169)

23 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

Η φάλαγξ ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΥ κατέλαβε το χωρίον **ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΗ** τα Β(όρεια) αυτού υψώματα και τα Ανατολ(ικά) του χωρίου ΒΑΛΤΙΣΤΑ (σελ. 171).

28 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

Εισέρχεται ήδη εις τον αγώνα η ΙΙΙ (3η) Μεραρχία, επιτιθέμενη εν τη γενική κατευθύνσει **ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΗ** - ΓΚΛΙΣΑΡΗ - ΠΕΠΕΛΗ αυχήν ΜΟΥΡΤΖΙΝΑΣ - ΜΑΚΡΥΚΑΜΠΟΣ (ύψωμα 1546).

Ευχαριστώ τη Σταυρίνα για την πληκτρολόγηση του κειμένου.

Η φωτογραφία του Άη-Θανάση είναι του κύριου Παναγιώτη Καλαμπόκα.

Τον ευχαριστώ θερμά, για μία ακόμα φορά.

ΚΑΡΑΝΑΤΣΗΣ ΧΕΙΡΟ...ΠΙΤΕΣ

Παραδοσιακά προϊόντα ζύμης

Θεσπρωτίας 15-17, Περιστέρι 12136
tel:210 57 39 349
Στέφανου Σαράφη 121, Αιγάλεω 12241
tel:210 56 99 577
m:6944623030 Υπευθ. Χονδρικής
m:6978912891 Υπευθ. Λιανικής
info@karanatsis.gr | www.karanatsis.gr

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Όσοι συγχωριανοί θέλουν, ας μας παραχωρήσουν παλιές φωτογραφίες - κειμήλια απ' τη ζωή στο χωριό, προκειμένου να δημοσιευθούν στην εφημερίδα. Η επιστροφή θα γίνει τάχιστα και με ασφάλεια.

ΤΖΟΥΡΛΑΚΟΣ News
www.tzourlakos.com
Η Ηπειρώτικη Ιστοσελίδα!!!

Την εφημερίδα μας μπορείτε να τη διαβάζετε και στην ιστοσελίδα www.tzourlakos.com

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΜΑΚΡΟΖΩΙΑ

Η γενική συνέλευση του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών το 1990 υιοθέτησε την 1η Οκτωβρίου ως παγκόσμια ημέρα για την Τρίτη Ηλικία για να δώσει τον οφειλόμενο φόρο τιμής στους ηλικιωμένους αλλά και να επισημάνει τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν.

Κάποτε, η τρίτη ηλικία συνδεόταν σχεδόν αυτομάτως με τη συνταξιοδότηση και την αποχώρηση από την ενεργό ζωή. Σήμερα, καθώς ζούμε περισσότερο, εργαζόμαστε για περισσότερα χρόνια και παραμένουμε δραστήριοι μέχρι μεγαλύτερες ηλικίες, αυτό το όριο μειώνεται συνεχώς και τα στοιχήματα για μακροζωία αυξάνουν. Οι παππούδες και οι γιαγιάδες είναι ίσως η καλύτερη απόδειξη, πολλοί εξακολουθούν να εργάζονται, στηρίζουν οικονομικά τα παιδιά τους και ταυτόχρονα συμμετέχουν ενεργά στο μεγάλωμα των εγγονιών τους. Βέβαια, εδώ οφείλουμε να δούμε πως πίσω από αυτή την ιστορία μια βαθύτερη αλλαγή. Οι γονείς εργάζονται, η οργανωμένη φροντίδα των παιδιών κοστίζει και οι κοινωνικές δομές εμφανίζουν μεγάλα κενά στη φροντίδα. Έτσι ένα μέρος της φροντίδας που δυσκολεύονται να σηκώσουν οι εργαζόμενοι γονείς μεταφέρεται μέσα στην οικογένεια, στους παππούδες και κυρίως στις γιαγιάδες. «Εμείς δεν σας μεγαλώσαμε έτσι» είναι μια φράση που ακούγεται συχνά όταν δύο γενιές συναντιούνται πάνω από την κούνια ενός μωρού και πίσω της δεν υπάρχει μόνο η γνωστή διαφωνία ανάμεσα στους γονείς και τους παππούδες. Υπάρχει μια πραγματική αλλαγή στον τρόπο με τον οποίο μεγαλώνουν σήμερα τα παιδιά.

Γιαγιάδες μας δηλώνουν ότι άφηναν τα παιδιά τους να παίζουν στη γειτονιά. Τώρα κάθονται και παρακολουθούν κάμερες για το μωρό, βοηθούν στα μαθήματα και πηγαινοφέρνουν τα εγγόνια σε διάφορες δραστηριότητες. Η σχέση με τα εγγόνια έχει συνδεθεί με λιγότερη απομόνωση και μεγαλύτερη γνωστική ανθεκτικότητα. Παίζουμε μαζί τους, προσπαθούμε να δούμε τον κόσμο μέσα από τα μάτια ενός παιδιού, λύνουμε μικρά καθημερινά προβλήματα. Για πολλούς από τους ηλικιωμένους είναι μια δεύτερη ευκαιρία να ζήσουν στιγμές που πέρασαν πολύ γρήγορα όταν μεγάλωναν τα δικά τους παιδιά. Εδώ το όριο φαίνεται να βρίσκεται κάπου ανάμεσα στο «βοηθάω» και στο «αναλαμβάνω».

Ο κοινωνιολόγος Μέριλ Σίλβερστάϊν του Πανεπιστημίου Σίρακιούζ στη Νέα Υόρκη, άρχισε να κάνει έρευνα στη χώρα πριν από δεκαετίες. Περίμενε ότι επειδή το κράτος επιδοτεί σημαντικά την φροντίδα των παιδιών, η οικογένεια θα είχε μικρότερη σημασία στη ζωή των ανθρώπων. Διαπίστωσε το αντίθετο, οι σχέσεις μεταξύ συγγενών του φάνηκαν ιδιαίτερα θερμές και τρυφερές. Τι διαπιστώνεται λοιπόν; Όταν αφαιρείται από την οικογένεια το βάρος της φροντίδας, οι άνθρωποι μπορούν να συνδέονται με πιο ικανοποιητικό τρόπο.

Ας μην ξεχνάμε πως ο άνθρωπος πριν γίνει παππούς και γιαγιά έχει ζήσει μια ολόκληρη ζωή. Ήταν νέος/α, εργαζόμενος/η, ερωτευμένος/η και μαχητικός/κη. Όταν είμαστε παιδιά, οι άνθρωποι που αγαπάμε μοιάζουν να είναι εκεί για πάντα. Οι παππούδες και οι γιαγιάδες που βλέπουμε στο σπίτι όπου πηγαίναμε τα καλοκαίρια, η κουζίνα στην οποία υπάρχει πάντα κάτι να φάμε, η φωνή στο τηλέφωνο, τα χέρια που μας χαϊδεύουν το κεφάλι, οι ιστορίες που έχουμε ακούσει δεκάδες φορές. Κάποια στιγμή, όμως, αρχίζουμε να τους βλέπουμε κυρίως μέσα από την ηλικία τους. Και τότε ξεχνάμε εύκολα κάτι βασικό. Πριν γίνουν οι άνθρωποι που γνωρίζαμε εμείς, είχαν ζήσει μια ολόκληρη ζωή. Να σκεφτόμαστε πως υπήρξαν παιδιά, νέοι/ες, μητέρες- πατέρες, άνθρωποι που δούλεψαν, φοβήθηκαν, πήραν δύσκολες αποφάσεις, έπεσαν, ξανασηκώθηκαν και συνέχισαν.

Υπάρχουν ιστορίες που δεν θα μάθουμε ποτές, πράγματα που δεν έχουμε ακούσει, λεπτομέρειες που κάποτε θα χαθούμε μαζί με εκείνον που τις θυμάται. Γι 'αυτό οι νέοι όσο έχουν χρόνο να μιλούν με τους ηλικιωμένους και να ακούν τις ιστορίες και εμπειρίες τους. Και εδώ έρχεται στη μνήμη μου η κ. Φιλιώ Χαϊδεμένου που ήρθε προσφυγοπούλα στην Ελλάδα, έζησε στη πόλη μας και μεγάλωσε γενιές και γενιές με τη δράση της μέχρι τα βαθιά γεράματα της. Η ουσία της Παγκόσμιας Ημέρα Ηλικιωμένων δε βρίσκεται στις τυπικές μόνο ευχές αλλά να θυμηθούμε ότι οι άνθρωποι που σήμερα βλέπουμε να μεγαλώνουν και δίνουν απλόχερα την αγάπη τους στους νέους δεν ξεκινούν τη ζωή τους ηλικιωμένοι. Ας απλώσουμε λοιπόν ένα χέρι φροντίδας, στοργής και σεβασμού στις μεγαλύτερες γενιές που υπήρξαν γονείς και δάσκαλοι όλων μας.

Γεωργία Δελή
Συνταξιούχος Κοινωνική Λειτουργός

Τιμήσαμε την 28η Οκτωβρίου στην Καστάνιανη

Με τη δέουσα λαμπρότητα και εθνική υπερηφάνεια τιμήσαμε και φέτος την επέτειο της 28ης Οκτωβρίου στο χωριό μας. Στην πλατεία της Καστάνιανης πραγματοποιήθηκε η καθιερωμένη κατάθεση στεφάνων, ως ελάχιστος φόρος τιμής στους ήρωες πεσόντες που θυσιάστηκαν για την ελευθερία μας.

Μετά το πέρας της τελετής, ακολούθησε μια όμορφη συγκέντρωση όπου προσφέρθηκαν κεράσματα σε όλους τους παρευρισκόμενους από την Αδελφότητα μας καθώς και τους συγχωριανούς μας **Εύη Παπαγιάννη, Αθηνά Μπότσιου** +και **Μιχάλη Κολιό** για την ευγενική προσφορά και την προετοιμασία των κερασμάτων, που γλυκάνανε τη μέρα μας και μας έφεραν για ακόμα μια φορά όλους πιο κοντά.

ΓΙΟΥΚΟΣ: ΤΑ ΠΡΟΙΚΙΑ ΤΗΣ ΝΥΦΗΣ

Το καμάρι της νοικοκυράς και το στολίδι του κάθε νοικοκυριού, ήταν ο Γοίκος ή γιούκος. Σ αυτόν πρωτοέπεφταν οι ματιές των προξενητάδων που έμπαιναν στο σπίτι για να διαλέξουν το κορίτσι, αλλά τραβούσε και τα αδιάκριτα βλέμματα των γειτόνων για να χαρακτηρίσουν την νοικοκυρά του σπιτιού.

Ο γιούκος σήμαινε νοικοκυριό, σήμαινε γυναίκα, με τάξη και καθαριότητα. Προ του γάμου η νύφη άνοιγε το σπίτι να δείξει στους ενδιαφερόμενους το γιούκο, τα προικιά της.

Ο Γιούκος ένα έθιμο, που έρχεται από τα παλιά, είναι τα προικιά και η έκθεση τους πριν το γάμο.Η ονομασία «Γιούκος» προήλθε πιθανώς από την Τουρκική λέξη yuk, σημαίνει σωρό από χοντρά ρούχα, σκεπάσματα και στρωσίδια.

Η βάση για να κτιστεί ο Γιούκος ήταν συνήθως ένα μεγάλο ξύλινο μπαούλο, ντυμένο με το σεντόνι της φιγούρας, κοφτό ατραντέ και δαντέλα καρφιτσωμένο με παραμάνες, που όμως δεν ήταν ορατές, τον σκέπαζε και τον τύλιγε πολύ προσεγμένα, τον προφύλασσε από την σκόνη και τους λεκέδες των εντόμων, κάλυπτε κάθε ατέλεια, δεν « κρέμαγε». Ήθελε μεγάλη μαστοριά το χτίσιμο του Γιούκου, διότι αν χτιζόταν στραβά έγερνε και έπεφτε, οπότε πάλι από την αρχή. Ο Γιούκος περιελάμβανε μαντανίες, κιλίμια, καμηλωτές, φλοκάτες, χιράμια, μπάντες για τους τοίχους, τσόλια, κι άλλα χοντρόρουχα καθώς και λίγα αγοραστά σκεπάσματα, όπως μάλλινες κουβέρτες, παπλώματα και σεντόνια, τακτοποιημένα και διπλωμένα με τάξη , σε περίοπτη θέση στο κάθε σπιτικό. Στο κάτω μέρος έμπαιναν τα χοντρά καλύμματα (κουρελούδες, κιλίμια, τσόλια). Στη συνέχεια τα χοντρά σκεπάσματα του κρεβατιού (βελέντζες, παπλώματα) και μετά οι υφαντές κουβέρτες και σεντόνια. Για το τέλος άφηναν τα μαξιλάρια της φιγούρας, τα οποία ήταν κεντήματα κοφτά με χειροποίητη δαντέλα για να στολίζουν το πάνω μέρος του «γιούκου». Έραναν με ρύζι για να «ριζώσει» το ζευγάρι και ασήμωναν τον «γιούκο» με χρήματα.

Όσο πιο μεγάλος ή ψηλός ήταν ο γιούκος, τόση αξία ή πλούσια ήταν η νύφη.

Μία φορά το χρόνο, τους πρώτους Καλοκαιρινούς μήνες γινόταν το «γκρέμισμα» του γιούκου και έβαζαν τα ρούχα στον ήλιο να αεριστούν και να μην τα τρώει ο σκώρος.

Σχεδόν πάντα ανάμεσα στα ρούχα έκρυβαν οι μητέρες και χρήματα που τα ήξεραν μόνο οι ίδιες και τα είχαν για τους γυροβόγους, τον καλαντζή, τον μάστορα ή και για οποιανδήποτε άλλη ανάγκη του σπιτιού.

Μπορεί το έθιμο, που απαιτούσε η νύφη να έχει προίκα, να καταργήθηκε με νόμο του κράτους, κανένας όμως νόμος δεν μπορεί να καταργήσει το έθιμο των προικιών.

Προικιά είναι το σύνολο των εσωρούχων, ρούχων, σεντονιών, υφασμάτων, πλεκτών, πετσετών, τραπεζομάντηλων και λοιπών αντικειμένων, που η νύφη έπαιρνε και αποτελούσαν έναν από τους βασικούς παράγοντες σ ένα γάμο. Η συγκέντρωσή τους ήταν δύσκολη και δαπανηρή, κάποια δε από αυτά απαιτούσαν, πέρα από τα χρήματα για την αγορά τους, και πολύ προσωπική εργασία. Όταν πλησίαζε η ημερομηνία του γάμου, όλα έπρεπε να είναι έτοιμα.

Η προίκα ήταν ένα από τα ισχυρότερα κίνητρα σε παλαιότερες δεκαετίες, ώστε ο γαμπρός να προχωρήσει στην επιλογή της μελλοντικής του συζύγου. Πάντα η πρώτη συζήτηση αφορούσε το θέμα της προίκας και ειδικότερα χωράφια, λεφτά, χρυσαφικά, ρούχα. Συντάσσονταν το προικοσύμφωνο, το οποίο υπόγραφαν οι δύο γονείς. Εφ όσον έμεναν οι δύο πλευρές ικανοποιημένες, ακολουθούσε άφθονο φαγοπότι, γλέντι με χορό και τραγούδι που διαρκούσε μέχρι τις πρωινές ώρες.

Η απουσία προίκας σήμαινε ότι μια κοπέλα θα μπορούσε να «μείνει στο ράφι» και ήταν μια ταπεινωτική διαδικασία για το γυναικείο φύλο.

Λίγες μέρες πριν το γάμο συγγενείς, φίλοι και γείτονες της νύφης ξεκινούν απογεύματα το στρώσιμο των προικιών, αλλά και να θαυμάσουν την δουλειά και τα πλούτη της. Μπροστά από τον Γιούκο μπαίνουν ανθοστήλες, τραπεζομάντηλα με βελούδο η κοφτό κέντημα, πετσετάκια χρυσοκέντητα συμένια.

Λόγω της αστικοποίησης και του εμπορίου, καταργήθηκε σταδιακά η αρχέγονη υφαντική τέχνη του αργαλειού και, κατά συνέπεια, και ο γιούκος. Έπειτα οι καλαίσθητες ντουλάπες ήρθαν κυριολεκτικά να τον αφανίσουν, αφού αυτές πλέον φιλοξενούν τα όσα περίτεχνα υφαντά έχουν απομείνει από τα πανάξια χέρια των μανάδων και των γιαγιάδων μας. Έτσι σήμερα συναντάμε «δείγματα» γιούκων ως εκθέματα σε λαογραφικά μουσεία.

ΒΙΚΤΩΡ

Σημ.: Η λέξη γιούκος σημαίνει σωρός από κλινοσκεπάσματα, αλλά και στοίβα από είδη προικός. Από τη δεύτερη σημασία (στοίβα από είδη προικός της νύφης) προήλθε και το όνομα του σχετικού γαμήλιου εθίμου στην Ήπειρο. Πάντως, φαίνεται ότι, τουλάχιστον στο χωριό μας, το έθιμο αυτό υπήρχε μόνο μέχρι τα μέσα του προηγούμενου αιώνα. Η λέξη γιούκος προέρχεται από την τουρκική λέξη oyuk.

Μιχάλης Στούκας

■ Αγαπητοί συμπατριώτες μας, για τις εργασίες και για τις αγορές σας προτιμάτε τούς Καστανιανίτες και τους φίλους του χωριού μας.

Το Μπαϊράκι
ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟ ΤΑΒΕΡΝΕΙΟ
ΞΕΝΩΝΑΣ
26570 51997 | Καστανιανη Πωγωνίου Ιωαννίνων

ΧΕΙΡΟΠΟΙΗΤΑ ΚΟΣΜΗΜΑΤΑ
dct.dina
Ταξιαρχών 148 Κορυδαλλός
694 811 2282
ΝΤΙΝΑ ΘΩΜΑ ΔΡΑΓΟΤΙΝΗ